

Obrazovanje i stručno usavršavanje

13. da potiče arhivistiku kao odvojenu disciplinu, promišljenu u formalnim obrazovnim programima gdje su obrazovanje i istraživanje u bliskoj vezi i gdje je presudna uloga arhivista unutar područja informacijskog menadžmenta i gdje se veze s drugim informacijskim profesijama ohrabruju;
14. da promiče razvoj arhivske teorije i prakse, potičući regionalne odjele, odbore i komitete MAV-a na poduzimanje obrazovnih inicijativa gdje god je to moguće i posebice da stimuliraju široku debatu o MAV-ovom Etičkom kodeksu, kao što je prihvaćeno na 13. zasjedanju Generalne skupštine i da promoviraju ustrajnost u svojim principima;
15. da razmisli o uspostavljanju radne grupe za uspostavu stalne suradnje između arhivističkih časopisa, uključujući prevođenje i raspačavanje.

Struktura MAV-a

16. da zatraži od Izvršnog komiteta da istraži mehanizme za buduću pojačanu suradnju među regionalnim odjelima MAV-a i unutar Europskog povjerenstva uzevši u obzir da li u nekim regijama podstrukture mogu olakšati daljnji razvoj arhivskih programa;
17. da se koristi Strateškim planom, odobrenim na Generalnoj skupštini, kao okvirom za planiranje i evaluaciju tih aktivnosti MAV-a;
18. da razvija korištenje Interneta i sličnih tehnologija, poput WorldWideWeb-a, kao oruđa za komunikaciju MAV-ovih aktivnosti, kako bi podijelili publikacije i informacijske usluge, promovirali diskusiju o idejama i ciljevima i informirali arhiviste o razvijanju najbolje prakse.

Vlatka Lemić

ARCHIVARIA (časopis Društva kanadskih arhivista), br. 46/jesen 1998.

S obzirom da je u ovome broju kanadskog časopisa Archivaria izostala tema broja – predstavljamo samo napise iz rubrike članaka.

Prvi članak, *The Great War, Archives, and Modern Memory* (Veliki rat, arhivi i moderno pamćenje, str. 1-31), autora Roberta McIntosha, posvećen je ulozi arhivista u oblikovanju kolektivnog pamćenja, koju danas uglavnom vidimo u okvirima vrednovanja. Međutim, ovdje je riječ o situacijama iz Prvog svjetskog rata, kada su kanadski arhivisti zaduženi za skrb o arhivskom gradivu kanadskih trupa na europskim bojišnicama, imali veliku ulogu u nastanku gradiva, preuzimajući povremeno

čak i ulogu direktnih stvaratelja i time pridonoseći povijesnom falsifikatu. Tako autor upozorava na etičku obvezu arhivista da upućuju na kontekst nastanka dokumenta, i to od onog najšireg, političkog ili društvenog, do uže administrativnog, da upozore na povijest fonda, te da upućuju na vlastitu politiku memorije – institucionalni, zakonski, strateški i proceduralni okvir svojega rada.

Svojim člankom *Applying Mintzberg's Theories on Organizational Configuration to Archival Appraisal* (Primjenjujući Mintzbergovu teoriju organizacijske konfiguracije na arhivsko vrednovanje, str. 32-85), Victoria Lemieux nastoji zbliziti teoriju funkcionalnog makrovrednovanja i teoriju organizacije Henryja Mintzberga. Naime, ona iznosi mišljenje da njegova teorija organizacije može pridonijeti makrovrednovanju, jer omogućuje bolje razumijevanje konteksta nastanka dokumenata, tj. identifikaciju i hijerarhijsku poziciju pojedinih organizacijskih jedinica kao stvaratelja i čuvara pojedinih vrsta gradiva. Stoga su prikazane bitne sastavnice Mintzbergove teorije organizacija i osnovni tipovi organizacija s različitim prisustvom i naglašenošću pojedinih elemenata. Teorija omogućuje da se otkloni analiza cjeline organizacijskih funkcija, jer upućuje na ključne funkcije kao mjesta nastanka arhivski zanimljivog gradiva. Kao svojevrсна eksperimentalna provjera teorije poslužile su 2 studije vrednovanja, koje s Mintzbergovom teorijom nisu povezane – studija Helen Wila Samuels radena na arhivskom gradivu fakulteta i sveučilišta i studija komunikacijskih sustava triju tipičnih američkih struktura u izvedbi JoAnne Yates, koje su pokazale svojim rezultatima visoku razinu podudarnosti s Mintzbergovom tipologijom organizacija. Autorica smatra, da iako se Mintzbergovi tipovi organizacija u praksi rijetko nalaze u čistom obliku, ta teorija otvara nove mogućnosti u metodologiji funkcionalnog makrovrednovanja, jer može pružiti dragocjene obavijesti arhivistima i ubrzati čitav postupak.

U članku *Les questions de recherche comme matériau d'études des usagers en vue du traitement des archives* (Korisnički upiti kao studijski materijal za obradu arhivskog gradiva, str. 86-102), Luise Gagnon-Arguin, krenuvši od pretpostavke da korisnička pitanja mogu bitno pomoći kvaliteti obrade arhivskog gradiva, upućuje na teoriju i metodologiju tzv. *sense-makinga*, američke profesorice komunikacija Brende Dervin. Po tome modelu upućuje na smjer mogućih istraživanja – orijentiranih prije svega na pitanja u kojima korisnici traže dodatnu pomoć arhivista – smatrajući da tako dobiveni rezultati mogu ukazati na teme, a time i fondove, u kojima je potreban arhivistički opis na nižim razinama.

Laura Millar u članku *Discharging our Debt: The Evolution of the Total Archives Concept in English Canada* (Ispunjavajući naš dug: Razvoj koncepta potpunih arhiva u engleskoj Kanadi, str. 103-146), prikazavši povijest arhivske službe Kanade, ističe dugotrajnu prisutnost ideje totalnih ili potpunih arhiva u Kanadi, jer se već od polovice 19. st. uvriježila praksa da javni arhivi prikupljaju gradivo različitog

podrijetla i podloga. Koncept koji se u teorijskom smislu pojavio tek 70-ih godina 20. st., osvješćivanjem javne odgovornosti prema cjelovitoj dokumentarnoj baštini društva, ubrzo je uklopljen u ideju arhivskog sustava zbog socijalnih, ekonomskih, tehnoloških i drugih razloga. Pojavljuje se i sve više buja decentralizirana mreža lokalnih, specijaliziranih i privatnih arhiva, velikim arhivskim ustanovama se smanjuje financijska potpora i postavljaju novi prioriteti, prije svega u području javnog arhivskog gradiva, arhivisti se sve više bave problemom elektroničkih dokumenata i upravljanja gradivom od njegova nastanka. Laura Millar zaključuje da je arhivski sustav razmrvljen i nepovezan, te da je zamagljena slika arhivista kao zaštitnika i posredovatelja sveukupne arhivske baštine, pa je treba ponovno osvjetliti.

Rajka Bućin

ARCHIVARIA (časopis Društva kanadskih arhivista), br. 47/proljeće 1999.

Iz kanadskog arhivističkog časopisa *Archivaria*, br. 47/proljeće 1999., predstavljamo izbor iz rubrika Članci i Kontrapunkt. I u ovome je broju izostala uobičajena tema broja.

Člankom *The Place of Theory in Archival Practice* (Mjesto teorije u arhivskoj praksi, str. 1-26), Preben Mortensen razlaže svoje stajalište o nepostojanju arhivske znanosti, što međutim ne isključuje postojanje arhivske teorije. Naime, u kontekstu povijesti znanosti od 19. st. do danas, koju ukratko i prikazuje, on arhivsku znanost vidi kao pozitivistički koncept, koji stoga povremeno i nailazi na snažan otpor. Sam Mortensen smatra teoriju neophodnom, ali u hermeneutičkom smislu, kada se teorija sagledava u društvenom i povijesnom okviru.

Članak Wendy Duff, *The Acceptance and Implementation of the Rules for Archival Description by Canadian Archives: A Survey* (Prihvaćenost i primjena Pravila za opis arhivskog gradiva u kanadskim arhivima: Pregled, str. 27-45), rezultat je istraživanja provedenog pod pokroviteljstvom Kanadskog odbora za arhivistički opis. Članak se osvrće komparativno na situaciju u svezi s primjenom opisnih normi u SAD-u, te na stanje u Kanadi tijekom osamdesetih godina 20. st. Iako se misli da su današnje norme opisa u Kanadi u potpunosti prihvaćene, anketni je uzorak pokazao prihvaćenost u 71% arhiva, dok je tek 34,2% arhiva izradilo prateće proceduralne ili interpretativne priručnike. Autorica naglašava snažnu vezu prepoznatu u odnosu između korištenja Pravila, opisa na višim razinama i uključenosti profesionalaca u poslove opisa. Zaključuje da postoji i potreba daljnjeg istraživanja koje će te rezultate, uzevši u obzir i neke druge parametre, primjerice financijske, a nedovoljno uključene u anketni upitnik, jasnije i definitivnije rasvijetliti.